

Informatizarea la BIBLIOTECA JUDETEANA ARGES

Biblioteca viitorului va fi informatizata sau nu va fi deloc...

O biblioteca publica este o institutie al carei rol, in spiritul democratiei, trebuie sa ofere acces egal la informatie. Intr-o societate a informatiei, acest rol trebuie accentuat, pentru ca biblioteca sa ofere accesul la informatia publicata, chiar daca aceasta este din ce in ce mai mult sub forma electronica.

Biblioteca publica trebuie sa sprijine cititorii sa navigheze prin fluxul crescut de informatii; ea poate fi vazuta si ca un centru de invatare a tehnologiei informatiei, dotata cu echipamentul si suportul pentru dezvoltarea aptitudinilor in utilizarea tehnologiei avansate.

Conform studiilor in domeniu, exista trei nivele in strategia de dezvoltare a unei biblioteci publice :

1. Primul nivel : extinderea serviciului traditional de biblioteca la media nontiparita si profitarea la maxim de pe urma tehnologiei informatiei in rezolvarea problemelor de gestiune.

2. Al doilea nivel este sa joace un nou rol, ca centru local de tehnologia informatiei, furnizand acces la hardware si software, oferind suport in forma simplei instruirii pentru a transforma biblioteca intr-un loc pentru studii.

3. Al treilea nivel priveste biblioteca publica producatoare de informatii. Se poate adauga plus valoare informatiei existente prin structurarea ei pentru grupuri specifice (grupuri tinta: pentru elevi, pentru studenti, pentru someri (se pot informa despre locuri de munca vacante sau pot trimite CV-uri), pentru intreprinzatorii mici si mijlocii (informatii de afaceri, licitatii electronice), administratie publica locala si centrala (informatii legislative) etc.

O biblioteca modernizata trebuie sa ofere acces la :

- inregistrari, fapte si fictiune, inregistrate pe orice suport;
- o colectie de imprumut de documente tiparite si multimedia;
- retele si suport profesional pentru navigare si cautare;
- acces la distanta la diferite servicii de informare (informatia comunitara);
- oportunitati pentru invatamant deschis si instruire;
- servicii de furnizare a documentelor electronice, servicii de printare.

O astfel de biblioteca trebuie sa fie parte a unei retele mai largi de biblioteci, care presupune standarde si compatibilitate. In plus, este necesara o stransa cooperare cu alte institutii patrimoniale, scoli, colegii si alte institutii locale care reprezinta grupuri principale de utilizatori, intrucat ratiunea sa de a exista este de a raspunde nevoilor locale de informare.

Cateva din avantajele automatizarii unei biblioteci sunt :

- se reduce la minim durata operatiunilor (imprumutul si restituirea materialelor, evidenta cititorilor, catalogarea, tiparirea rapoartelor si a statisticilor, inventarul colectiilor, evidenta noilor colectii e.t.c.);
- disponibilitatea bibliotecarilor pentru cititori creste substantial, rutina fiind preluata de sistem;
- informatiile referitoare la colectiile bibliotecii devin instantaneu accesibile publicului.

Operativ vorbind , „ eficienta” unei biblioteci creste cu 100% in urma automatizarii.

Informatizarea bibliotecii ramane, insa, un aspect complex, costisitor si cu un impact serios asupra activitatii oricarei biblioteci.

In spiritul acestor idei, am incercat definirea unei strategii pentru informatizarea Bibliotecii Judetene Arges. Astfel, am definit trei etape :

1. O prima etapa presupune obligatoriu :

-informatizarea si automatizarea functiilor de gestiune a bibliotecii, ceea ce va conduce la o fluidizare a functiilor bibliotecii (achizitii, catalogare, cautare, imprumut), dar si la redefinirea functiilor si sarcinilor bibliotecarului;

-realizarea salii de acces la cataloage cu acces la catalogul on-line (cautarea informatiei se face simultan, dupa criterii multiple – autor, titlu, domeniu, cuvinte-cheie), obtinandu-se astfel o viteza de raspuns la cerintele cititorului net superioara metodelor actuale;

-informatizarea activitatii serviciului contabilitate, salarizare-personal;

2. Intr-o a doua etapa, este necesara legarea bibliotecii la Internet, pentru a putea avea acces la informatiile din acest spatiu virtual si pentru a le putea oferi consumatorilor de astfel de informatie, pentru a putea fi in „mijlocul evenimentelor” si a avea acces la ele in timp real, pentru a colabora cu alte biblioteci si institutii, pentru a putea oferi informatii despre noi, despre serviciile pe care le oferim (pagina Web a bibliotecii);

2. A treia etapa presupune abordarea informatizarii filialelor.

Sintetizand cele expuse mai sus, ne propunem ca la finalul **primei etape**, sa fie rezolvate urmatoarele probleme :

-procesarea imprumuturilor si returnarilor intr-o maniera eleganta si rapida, pe baza barcode-urilor;

-catalogarea tuturor resurselor, ceea ce va permite informarea cititorilor prin posibilitatea cautarii in bazele de date.

Astfel, in locul clasicelor fise de carte, intr-o sala amenajata special, dotata cu 8-10 PC-uri, cititorii, in fata monitorului, pot efectua cautari complexe, dupa titlu, autor, subiecte, cuvinte cheie, editura, anul publicarii etc., iar raspunsul este primit in cateva secunde. Se poate face o cautare avansata (ex : filosofie Si/SAU/NU psihologie) sau o cautare complexa (ex: doresc sa caut aparitiile din ultimii doi ani al caror autor este Eugen Ionescu. Nu intodeauna cititorii stiu ca autorii au si forme nepreferate adica “Ionesco Eugen”. Este suficienta introducerea catorva caractere din numele autorului, iar apoi apasarea unei taste conduce la o lista din care este aleasa forma corecta).

-in urma tiparirii unor statistici riguroase, se poate imbunatati si politica de achizitii. Astfel,pe baza datelor introduse pe parcursul unui an, se pot vedea cele mai citite carti precum si cele mai putin cerute volume. Astfel, achizitia de carte se poate face intr-un mod riguros, exact si adaptata cerintelor reale.

Intr-o a **doua etapa** este necesara completarea cu PC-uri a compartimentelor ce nu au intrat in prima etapa a informatizarii.

-sectia colectii speciale. Este necesara o atentie deosebita pentru rezolvarea problemelor specifice acestui serviciu. Deoarece biblioteca noastra detine si valori de patrimoniu,ele trebuie evidentiata si aduse la cunostinta publicului larg. Este necesara o fisare speciala-pe fisa de colectii speciale. Materialele aflate intr-un stadiu avansat de degradare trebuie tratate special, eventual scanate, pentru a putea pune la dispozitia publicului continutul acestora si in acelasi timp de a le proteja.

-sectia de muzica. Biblioteca detine o colectie de aproximativ 12.000 de discuri. Pentru iubitorii de muzica se poate amenaja o sala speciala de auditi la casti. Evidenta fondului se va face pe un PC.

Sunt imperios necesare revigorarea si actualizarea, in conformitate cu noile cerinte, a serviciului bibliografic, metodic, centrul de informare comunitara, deoarece suntem o institutie publica avand datoria de a pune la dispozitia publicului larg astfel de informatii. Componenta bibliografie locala permite exploatarea informatiilor specifice, proprii fiecarei biblioteci. De exemplu, o biblioteca judeteana poate descrie analitic periodicele care apar in judet, sau poate avea informatii deosebite despre scriitorii argeseni. In mod cert, suntem singura biblioteca judeteana ce se ocupa de patrimoniul cultural al zonei Arges, iar acesta ar fi aportul nostru la retea nationala ce evidentiaza patrimoniul cultural local.

Am subliniat anterior importanta unei sali multimedia, cu acces la Internet. Informatiile oferite publicului in acest mod sunt foarte utile multor categorii socio-profesionale. Mai este nevoie de un server Internet pe care putem publica si pagina Web a bibliotecii si, de asemenea (foarte important), putem publica catalogul on-line al bibliotecii (html dinamic); astfel se poate face consultarea fondului de carte existent la un moment dat de la orice alt PC aflat in afara institutiei. O persoana poate afla daca exista cartea dorita la biblioteca si daca ea este disponibila la momentul respectiv (daca nu este imprumutata) si poate face chiar rezarvari prin Internet.

Este necesara achizitionarea unui soft "Lexis" pentru a usura cautarea de legi, decrete, hotarari de Guvern, aparute si eventual listarea lor la cerere (fata de cautarea greoaie de acum in Monitorul Oficial).

-sala de conferinte. Pentru a oferi servicii de calitate, este necesara dotarea unei astfel de sali cu PC, videoproiector, sistem de traducere simultana.

A treia etapa- pe care am lasat-o la urma, dar nu este deloc lipsita de importanta priveste filialele. Nu este suficienta o informatie completa si complexa intr-un singur punct (in mod centralizat). Eficientizarea activitatii se face si prin difuzarea informatiei in teritoriu si pastrarea unei legaturi stranse cu filialele. Acest lucru se poate face prin realizarea unei retele cu filialele din Prundu si Craiovei si dotarea cu cate un PC.

In concluzie, de modul in care este receptata, organizata, ierarhizata, stocata si utilizata informatia, depinde cresterea eficientei activitatii institutiei.

Ideea principala este ca, in permanenta, calitatea trebuie urmarita in toate fazele pe care le presupune procesul de informatizare, chiar daca, la un moment dat, costurile pe care le presupune acest proces, investitia materiala, de inteligenta si responsabilitatea pot parea apreciabile.

Mihaela Voinicu

Material publicat in "Cultura: Revista de opinii si informatii culturale",
Pitesti, anul V, nr.1-2, iunie 2002